

Ideológia v pedagogike a v pedagogickom výskume

*** BRANISLAV PUPALA**

Abstrakt: Nie je celkom isté, že vývoj pedagogiky a jej výskumného pokrytia smeruje k diferencovanejšiemu a plastickejšiemu poznaniu oblasti, ktorá je jej predmetom. Súvislosť pedagogického výskumu s hodnotovým nastavením doby, v ktorej sa tento výskum produkuje, ho nepochybne prepája s ideologickými súvislosťami a politickou optikou danej doby. Aj keď je napojenosť na ideológiu pre sociálne vedy možno typická a asi nevyhnutná, v pedagogike má svoje špecifické a možno aj negatívne kontúry. Badateľná je napr. nadmiera politickej korektnosti pedagogiky a tematizácie pedagogického výskumu. Jej dôsledkom je prekrývanie politickej rétoriky s (pseudo)teoretickými pedagogickými výpoveďami. Signálom pre uvedené "podozrenie" môžu byť základné jednotky súčasného pedagogického diskurzu a hľadanie ich vzťahu k diskurzu politickému a ideologickému. Vzájomné väzby a prepojenia týchto typov sociálneho diskurzu môže dať istý typ výpovede o tom, komu pedagogický výskum pomáha, aká je jeho motivácia a aký typ výpovede vôbec ponúka. Príspevok nebude objektivizovanou analýzou príslušných diskurzívnych oblastí, ponúkne len komentovanú hypotézu o politickom kontexte pedagogiky a pedagogického výskumu.